

De com perdem riquesa pel vàter

Quan un hi arriba per primera vegada i veu amb perspectiva la vall dels tarongers i en tasta l'oli dels olivars, comença a entendre la història del que ha estat l'agricultura d'horts i olivars; quan passeja per la nostra vall i descobreix els carrers, les places i els indrets conformant una arquitectura urbana que ha anat prenent identitat al llarg de la història del poble; quan caminant pot trobar integrats perfectament en tots aquests racons diversitat d'elements que conformen el patrimoni, indicadors d'economies pròsperes del passat; o quan vol gaudir del comerç, la restauració i l'hostatge i pot triar entre una oferta tan divers; pensa: "aquest és i ha estat un dels pobles més rics de l'illa. Afortunat és qui pugui viure aquí tot l'any." I no li falta raó.

Tots coneixem la història del poble, sobretot ens enorgulleix la capacitat que han tingut els seus habitants de tirar endavant en moments complicats i aprofitar els recursos per arribar a la prosperitat, i és per això que avui tenim el poble que tenim. Des de fa uns anys, però, estem en un moment prou delicat com per afirmar que Sóller segueix essent un poble ric. Podríem dir que més que ric, està hipotecat.

Hipoteca amb alts interessos

Tenim una hipoteca concedida per l'entitat financera "*medi ambient*". I com a totes, els interessos cada vegada estan més a l'alça. La riquesa que hem anat acumulant en diferents formes no ha aparegut del no res. Tot allò que ha generat un valor, ha estat extret del medi que envolta la vall o de més enllà, i ha acabat aquí. Som tots i cadascun de nosaltres, i tots els visitants del poble, consumidors de recursos extrets del medi. Aquests recursos no seran mai retornats ni en la mateixa forma ni en un plaç curt de temps a la natura, tal com es faria amb una quota de crèdit hipotecari. Per això, el mínim que podem fer és intentar retornar els interessos que li devem a l'entorn natural que tenim.

Sóller gaudeix d'una activitat agrària considerable amb indústries alimentàries associades, envoltada de masses boscoses i amb un gran sector restauració, tots productors de residus orgànics i biomassa. En jardins tan públics com privats, i resultat de les podes excessivament dràstiques de l'arbrat dels carrers, també produïm una quantitat important de biomassa. Tota aquesta fracció la tirem al fons o la cremem, directament. Es du a Son Reus i es crema, i a més paguem perquè això passi. Per aquesta via, ja hem perdut un recurs molt valuós, que a més hem pagat per gestionar.

El mateix ens passa amb l'aigua. *"A Sóller, tenim molta aigua, no fa falta que passem pena"*. Però perquè un litre d'aigua pugui arribar a les aixetes, ha de seguir existint l'alzinar i el pinar que hi ha a sobre els olivars, perquè l'aigua es pugui infiltrar lentament als aqüífers. Han de seguir existint les marjades, i per això l'activitat agrària que les aprofiti, per poder seguir retenint aigua i fent funcionar auballons i síquies. Són tots aquests elements els que procuren que les fonts de Sóller segueixin rajant. Però el més important: ha de ploure. En un futur molt proper, en el que el canvi climàtic ens dugui pluviometries més baixes, ens haurem d'haver espavilat per reutilitzar els recursos que ens ofereix l'aigua depurada o regenerada, com pugui ser l'aigua per agricultura i jardineria pública, la recuperació de nutrients en forma d'adobs agrícoles, o altres subproductes.

Les polítiques dels últims quatre anys no han procurat que tenguem aquesta capacitat en un futur proper, perquè en fan llum de gas de la realitat que vivim. La comunitat científica i els criteris ambientals europeus i estatals ens guien cap a l'autonomia en la gestió local dels residus i de les aigües, i ens ofereixen ajudes i finançament. Però a Sóller, ni cas. Cada vegada que estirem la cadena del vàter, sabent que aquesta aigua acabarà a la badia del port, estem llançant recursos i allargant la hipoteca.

Tenim totes les peces del puzzle per poder retornar els interessos i donar anys de vida al nostre entorn. Només fa falta que ens ho creguem, i que qui governi a partir de dia 28 de maig hi prengui partit.

Més per Sóller